

ΝΙΚΟΣ ΜΠΕΛΟΓΙΑΝΝΗΣ
ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΚΩΤΤΗ

« Δέν ἔχουμε νά χάσουμε παρά τὸ κεφάλι μας »

ΣΤΑΛΙΝΙΣΜΟΣ
Η ΤΕΤΑΡΤΗ
ΜΟΝΟΘΕΪΣΤΙΚΗ ΘΡΗΣΚΕΙΑ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΓΡΑ

Το πόνημα των δυο συγγραφέων φέρνει στη επιφάνεια, μια σειρά από σκέψεις, από διαπιστώσεις για: *“το πως, γιατί και από πότε άρχισε να στραβώνει η υπόθεση του σοσιαλισμού και ο Υπαρκτός να γίνεται όλο και πιο ανύπαρκτος.”* όπως καταθέτει και ένας εκ των δημιουργών στο προλόγισμα του.

Το πετυχαίνει με γενναιότητα, με χιούμορ, με λεπτότητα, με χάρη.

Αν η πρώτη απόπειρα εξωτερίκευσης, αλλά και ομολογίας απομυθοποίησης των “γιγάντων”, της προσπάθειας του σοσιαλιστικού μετασχηματισμού στην πατρίδα μας είχε πατέρα τον Χρόνη Μίσσιο στα μέσα της δεκαετίας του '80, τελευταία μέχρι στιγμής, είναι τούτη η έκδοση. Το ιδιαίτερο της υπόθεσης είναι ότι οι δημιουργοί όχι μόνον δεν έχουν περάσει απέναντι, αλλά δεν έχουν καν απομακρυνθεί από την ιδεολογία τους.

Για αυτό και ο λόγος τους έχει μεγαλύτερη βαρύτητα. Έχει επίσης περισσότερη αξία διότι όλα τα αφηγούμενα δεν είναι μόνον θεωρητικές προσεγγίσεις, αλλά και βιωματικές εμπειρίες.

Ένα άλλο συγκινητικό στοιχείο σε αυτή την τόσο ενδιαφέρουσα ιστορική καταγραφή είναι το γεγονός ότι δυο σημαντικές φυσιογνωμίες του αριστερού χώρου, θέλησαν να μιλήσουν μετά το θάνατό τους. Τόσο η Έλλη Παππά με το βιβλίο της (Μαρτυρίες μιας διαδρομής), όσο και ο Λεωνίδας Κύρκος με την τηλεοπτική του συνέντευξη που προβλήθηκε σχεδόν ένα χρόνο μετά το φυσικό του τέλος.

Το αίσθημα της μοναξιάς, της απώλειας, της απόγνωσης ίσως να έλαβε τις μεγαλύτερες τιμές του όχι μόνον σε όσους ιδεολόγους έφυγαν βίαια από τη ζωή, υπερασπιζόμενοι την ιδεολογία τους, αλλά και σε όσους έζησαν και βίωσαν έως τέλους την αποτυχία, την προδοσία.

Όπως και να έχει το θέμα, η έκδοση, επιχειρεί και πετυχαίνει να αποδείξει το περιεχόμενο του τίτλου της. Το κάνει με τρόπο όμορφο, γλαφυρό, παρέχοντας πλήθος πληροφοριών που συχνά στηρίζουν έντεχνα το ιδεογράφημά της. Το καταφέρνει επίσης με απόψεις ουσιαστικές, χωρίς να αποφεύγει τις προσωπικές αναφορές, αλλά ακόμα και τότε

κυριαρχεί το μέτρο.

Υπάρχει πόνος στο βιβλίο. Είναι καταγεγραμμένος. Δεν είναι μόνον η αποτυχία μιας πελώριας ελπίδας, αλλά το γεγονός ότι ο *“Υπαρκτός, πιο σωστά ο Υπάρξας και ακόμα σωστότερα ο Μη Υπαρξας”* (όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται), ακολούθησε πορεία παράλληλη με τις μονοθεϊστικές θρησκείες. Το ίδιο σκοτεινή, το ίδιο σκληρή, το ίδιο αδυσώπητη.

Αντιθέτως, οι συγγραφείς στο πόνημά τους, ακολουθούν ήπιους τόνους, ψύχραιμες προσεγγίσεις και με τρόπο επιστημονικό, λογικό, ερμηνεύουν τα γεγονότα. Μολοντούτο, το βιβλίο, το οποίο ειρήσθω εν παρόδω είναι γραμμένο με πολυτονική γραφή, δεν μπορεί να χρεώσει στους δημιουργούς του με το αδίκημα της απιστίας της «αριστερής ιδεολογίας».

Είναι ένα λαμπρό δείγμα ισορροπημένης αντίληψης, βαθιάς έρευνας, αντικειμενικής άποψης που σέβεται τα γεγονότα και την παράδοση, πιστεύοντας εκεί που θα έπρεπε να πιστεύουν και όσοι διαχειρίστηκαν επαναστάσεις, εξουσίες και όνειρα.

Συνίσταται, δίχως άλλο, η ανάγνωσή του.